

***Shargacucullia gozmanyi* RONKAY & RONKAY și *Eupithecia ochridata* PINKER, două specii de macrolepidoptere noi pentru fauna României (Lepidoptera: Noctuidae & Geometridae).**

Zsolt BÁLINT

Résumé

***Shargacucullia gozmanyi* R. & R. et *Eupithecia ochridata* PINKER, deux espèces nouvelles des macrolépidoptères pour la faune de Roumanie.**

L'auteur signale deux nouvelles espèces de lépidoptères de la faune roumaine: *Sh. gozmanyi* R&R 1992 et *Eupithecia ochridata* Pinker 1968. Les caractères de diagnose pour les ailes et pour les armatures génitales sont indiquées pour les deux espèces par rapport aux espèces les plus proches (*C. scrophulariae* et *E. innotata*). La diagnose des espèces est complétée par toutes les données concernant la biologie et la répartition.

***Shargacucullia gozmanyi* RONKAY & RONKAY és *Eupithecia ochridata* PINKER, két Románia faunájára új nagylepkéfaj (Lepidoptera: Noctuidae & Geometridae).**

Két új lepke fajt jeleznek Románia faunája számára: *Sh. gozmanyi* R & R 1992 és *Eupithecia ochridata* Pinker, 1968. Mindkét fajnál megtalálható a diagnózis karakter a szárny és ivarrendszer összehasonlítva a legközelebbi fajokhoz (*C. scrophulariae* és *E. innotata*). A fajok diagnosisa ki van bővitve a biológiai és elterjedési adatokkal.

In lista faunistică a macrolepidopterelor României nu sunt menționați cei doi taxoni colectați împreună cu SZABO GYULA și SZEKELY LEVENTE, în primăvara lui 1993 în Canaraua Fetii (Dobrogea).

Shargacucullia gozmanyi RONKAY & RONKAY, 1992

Deși descrierea speciei *Shargacucullia gozmanyi* nu a văzut încă lumina tiparului, specialiștii noctuidologi au făcut deja cunoștință cu acest taxon din "Lista noctuidelor Europei" (FIBIGER & HACKER, 1990). Descrierea genului *Shargacucullia* a fost publicată de frații RONKAY (RONKAY & RONKAY, 1992b).

Diagnoza: *S. gozmanyi* se aseamăna cu *S. scrophulariae* (DENIS & SCHIFFERMULLER), fiind însă mai mic și mai întunecat decât acesta. Larva se dezvoltă pe *Verbascum*, de preferință pe specii cu flori mov (Tabel 1).

Tab.1. Tabel comparativ între *Shargacucullia scrophulariae* și *S. gozmanyi*. (Armăturile genitale sunt ilustrate în RONKAY & RONKAY, 1992a).

aripile	<i>scrophulariae</i>	<i>gozmanyi</i>
anvergura	mai mare (38-48 mm)	mai mică (34-42 mm)
forma aripii	mai lată	mai îngustă
fondul a. anterioare	galben deschis	galben întunecat-brun
marginea externă	mai deschisă	cenușiu întunecată
marginea internă	banda îngustă	banda lată
striul negru	marcant, lung	scurt
marginea externă a aripii post. la ♂	îngustă, neclară	lată, bine conturată
marginea externă a aripii post. la ♀	cenușie	brună

Biologie: Zboară într-o singură generație de la sfârșitul lui aprilie până la începutul lui iunie. Adulții de *S. gozmanyi* apar mai devreme decât cei de *S. scrophulariae*.

S. gozmanyi preferă biotopuri stâncoase și nisipoase pe substrat calcaros. Larvele trăiesc pe *Verbascum phoeniceum* și *V. nigrum*.

Răspândire: Panonia (Austria inferioară, Ungaria/ Locus tipicus: Nadap), sudul Slovaciei, Banat și unele zone din Balcani.*

Observatii: *S. gozmanyi* este pronunțat xerotermă pe când *S. scrophulariae* habitează și biotopuri mai umede ca de exemplu margini de fâgete montane, luncile pâraielor. Baza trofică pentru *S. scrophulariae* este *Scroiphularia nodosa*. Larvele celor două specii au culoare și grafism net diferit.

Eupithecia ochridata PINKER, 1968 **

Prezența lui *Eupithecia ochridata* PINKER, 1968 (= *E. szelenyii* VOJNITS, 1969) era previzibilă în fauna României deoarece seria tipurilor conține și exemplare provenite din Macedonia și Ungaria.

* În România se cunoaște de la Canaraua Fetei și Pădurea Hagieni (Nota redacției).

** *E. ochridata* a fost certificată pentru fauna României de H. NEUMANN (Bul. inf. soc. lepid. rom., 1992, 3(1): 35. (Nota redacției).

Diagnoza: *E. ochridata* se aseamăna cu *E. innotata* (HUFNAGEL), fiind însă mai mare, cu aripile alungite și fondul cenușiu. Larva se dezvoltă pe *Artemisia campestris* (tab.2).

Tab.2. Tabel comparativ între *Eupithecia innotata* și *E. ochridata* (armăturile genitale sunt ilustrate de VOJNITS/1969a).

Aripile	<i>innotata</i>	<i>ochridata</i>
anvergura	mai mică (17-23mm)	mai mare (19,25-23,75mm)
forma aripilor	marginea ant. a aripilor anterioare, scurtă	marginea ant. a aripilor anterioare, lungă
culoarea de bază a aripilor ant.	brună	cenușie
marginea ant.	brună cenușie	cenușie
culoarea de bază	brună cenușie	cenușiu deschisă, cu a aripilor post.
	cîmpul bazal alb	
pata discoidală a aripilor post.	bine vizibilă	ștearsă sau absentă
culoarea de bază a feței ventrale	brună-cenușie	cenușiu-deschisă
Armătura genitală		
♂ Valva	dorsum rotunjit	dorsum dințat
aeceagus	scurt și subțire	mai lung și mai gros
sternitul 8	mai subțire	mult mai lat
♀ bursa	rotunjită	mai îngustă, în formă de pară

Biologie: Zboară în două generații, de la sfîrșitul lunii aprilie până la începutul lunii mai și sfîrșitul lunii august până la începutul lui septembrie. Adulții de *innotata* apar înaintea celor de *ochridata*, încheindu-și perioada de zbor înaintea acestora.

Biotopul preferat este cel nisipos. Larva se hrănește cu *Artemisia campestris*.

Răspândire: Cehia, Austria inferioară, Ungaria (Locus typicus: împrejurimile localității Pecs), Serbia, Macedonia, România, Grecia.

Mențiuni: *E. ochridata* a fost descrisă și de VOJNITS ca *E. szelenyii* (1969, a, b). Descrierea lui VOJNITS este mai exactă decît cea a lui PINKER (VOJNITS, 1977).

BIBLIOGRAFIE

- BALINT, ZS., 1993. Tavaszi lepidopterológiai megfigyelések Dobruzsábon (DK-România). Folia ent. hung. 53 (megjelenésalatt/sub tipar/in press).
- FIBIGER, M., HACKER, H. 1990. Systematic List of the Noctuidae of Europe. Esperiana, Bd.2, Staffelstein und Schwanfeld, 109.
- POPESCU-GORJ, A. 1987. La liste systématique révisée des espèces de macrolépidoptères mentionnées dans la faune de Roumanie. Mise à jour de leur classification et nomenclature. Trav. Mus. Hist. Nat. Grigore Antipa, 29: 69-123.
- RONKAY, G., RONKAY, L. 1992a. Cuculliinae. In: Noctuidae Europaeae, vol.6. Entomological Press, Soro (in press).
- RONKAY, G., RONKAY, L. 1992b. Taxonomic studies on the Palearctic Cuculliinae. part

- V. The stigmatophora-group (Lepidoptera, Noctuidae). Acta zool.hung. 38: 345-350
- VOJNITS, A., 1969a. *Eupithecia szelenyii* sp. nov. (Lepidoptera: Geometridae). Acta zool.hung., 15: 463-466.
- VOJNITS, A., 1969b. Adatok Magyarország *Eupithecia* faunájához (Lep.).I. Folia ent. hung., 23 (SN): 125-132.
- VOJNITS, A. 1977. *Eupithecia*-jegyzetek:2. Az *Eupithecia szelenyii* Vojnits,1969 = *E. ochridata* Pinker,1968. Folia ent.hung., 30(SN): 186-187.

Balint Zsolt
Magyar Természettudományi
Museum Állattára
Baross u.13
1088 Budapest

Recenzie / Book review

CIOCHIA, V., ISAC, GR. & GH. STAN, 1993 - Tehnologii de creștere industrială a câtorva specii de insecte auxiliare folosite în combaterea biologică a dăunătorilor. Ed. Ceres, București, 248 pg., ISBN 973-40-0254-6. Preț 878 lei.

Lucrarea reprezintă o sinteză reușită a tehnologiilor de creștere a principalelor specii utilizate astăzi în combaterea biologică a dăunătorilor.

După o prefață scrisă în limbile română, engleză și franceză, urmează partea generală (pg. 13-33, autor V. Ciochia), în care sunt prezentate liniile directe ale combaterii biologice și motivarea acestui procedeu nepoluant. Se abordează în mod explicit noțiunile de antagonism și concurență la insecte, fenomene care stau la baza creșterii dirijate a entomofagilor.

În partea specială se abordează metodologiile de creștere și aplicare în practică a diferitelor specii de entomofagi Aphelinidae (*Prosaltella perniciosi*, *P. berlesi*, *Aphytis proclia*), *Trichogrammatidae* (*Trichogramma embryophagum*, *T. cacaeciae*, *T. euproctidis*, *T. minutum*), *Chrysopidae*, *Hemerobiidae*, *Coccinellidae* și *Carabidae*. (autor V. Ciochia, V. Ciochia și Gr. Isac). Capitolul VIII din partea specială (autor Gh. Stan.) abordează creșterea pe diete artificiale a insectelor fitofage, utilizate ca suport de parazitare pentru entomofagi. Acest capitol tratează pe lângă aspectele de creștere, rețete alimentare, etc. interesante probleme de biologie, comportament, genetică. Capitolul este o sinteză a datelor din literatura de specialitate și rezultate personale ale autorului. Sunt emise o serie de considerații cu privire la semnificația creșterii insectelor în condiții de laborator pentru a fi folosite apoi în combaterea biologică.

Bibliografia selectivă și indexul denumirilor științifice încheie originala sinteză.

Lucrarea prezintă o deosebită importanță prin informația clară și utilă furnizată, dar și prin faptul că oferă alternativa nepoluantă a menținerii și îmbunătățirii producției agricole. Este o lucrare extrem de utilă practicienilor, care aplică procedeele și metodele biologice în combaterea insectelor dăunătoare.

L.Rákosy